

Ympäristöministeriö
Kuntaliitto

Viite: Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Asia: Lausunto asetuksen muuttamisesta

Ympäristöministeriö pyytää mm. Kuntaliitolta lausuntoa ko. asetuksen muuttamisesta. Kuntaliitto on pyytänyt sen jäsenkuntia kommentoimaan ko. asetukseen suunniteltua muutoksia. Mikkelin seudun ympäristöpalvelut lausuu suunnitellusta asetusmuutoksesta seuraavasti:

Esitetyssä muutoksessa valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen ehkäisemiseksi tarkentavan normin oikeusperusta on määritelty ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla ja asetuksen antovaltuus tarkemmin em. säädöksen 9 ja 10 §:ssä. Tarkentava normi annetaan niiden toimien täsmentämiseksi, joiden katsotaan olevan tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lausuttavana olevan asetuksen muutoksen osalta erityisesti 10 §:ssä suunniteltu lannan ja lannoitevalmisteiden levittämisrajoituksesta poikkeamissäännöksen rakenne ja suunniteltu hallinnollinen käsittelytapa on tämän tarkoituksen kannalta erityisen ongelmallinen.

Esityksen mukaan normiin jäisi kieltä levittää em. kuormittavia lannoitejakeita routaantuneeseen ja veden kyllästämään maahan, mutta toisaalta levittäminen erikseen sallittaisiin niissä luonnonolosuhteisiin liittyvissä tilanteissa, joissa tähän kieltoon liittyvät tekijät ovat tyypillisesti olemassa. Kiellosta olisi mahdollista poiketa ilmoituksella, johon ei liittyisi mitään ympäristön pilaantumisen vaaran arviointiin liittyvää hallintotapahtumaa. Samaan aikaan jäisi voimaan 10 § 1 mom. kuvattu päävelvoite, jonka mukaan lannoitteet on levitettävä pelloille niin, että valumia vesiin ei tapahdu. Toimeenpano esitetään toteuttavan varsinaisena hallintotoimintana ilman poikkeustilanteen edellytysten harkintaan liittyviä hallinnollisia päätöksiä. Nämä kolme säännöstä muodostavat yhdessä käytännön hallintotoiminnan järjestämisen, oikeusharkinnan ja hallintotoiminnan kohteiden tasapuolisen kohtelun kannalta erittäin ongelmallisen kokonaisuuden. Muutoksen arvioidaan muuttavan oikeustilaa epäselvemmäksi ja selkeästi heikentävän ympäristönsuojelulakia valvovien viranomaisten mahdollisuutta ehkäistä ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Ääritilanteessa esityksessä kuvattu menettely voisi tosiasiallisesti muodostaa oikeudellisen valtuuden esim. pohjaveden pilaamiseen, vaikka valtuusnormin (YSL) perusteella pohjaveden pilaamiseen ei nykyään voida myöntää lupaa. Lisäksi tällaisessa levitystilanteessa menetettäisiin orgaanisten lannoitteiden lannoitearvo koska kuvatut olosuhteet ovat erityisen suotuisat lannoitteiden ravinteiden huuhtoutumiselle vesistöihin.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut katsoo että ko. säännöksen osalta ilmoituksella tapahtuvasta subjektiivisesta poikkeamisoikeudesta tulisi ensisijassa luopua. Ilmoituksella toteutettavat normin

vaatimuksesta poikkeamiset soveltuvat lähinnä sellaisiin hallintotilanteisiin, joissa poikkeamisen edellytyksenä olevat tekijät ovat helposti kaikkien osapuolten osalta yksiselitteisesti arvioitavissa ilman virkavastuulla tehtävää pätevää vaaran arviointia. Jos poikkeaminen kuitenkin halutaan sisällyttää säännöksenä asetukseen, tulisi poikkeamismahdollisuus ratkaista hallinnollisella ELY-keskuksen päätöksellä koko sen toimialueelle tai sellaiselle alueelle, jossa poikkeuksellisten sääolojen katsotaan vallitsevan. Päätöksen yhteydessä tulisi määrätä poikkeamisen sisällöstä ja niistä toimista jotka ovat määräajasta poikettaessa tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Mikäli 10.2 § mukainen poikkeamismahdollisuus päätetään kuitenkin säätää luonnoksen 9§ mukaisena ilmoituksena tulee säädöksen sisältöä muuttaa niin, että ilmoituksen tekemisen määräaika aikaistetaan ja ilmoituksen käsittelystä voida periä kuluja vastaava hallintomaksu.

Mikkelissä 30.9.2015

Hanna Pasonen
Ympäristöpäällikkö

Heikki Tanskanen
Ympäristösuunnittelija